

Siseminister Jüri Pihli sissejuhatas 2008. aasta tegevust kokkuvõtvale pressikonverentsile 14. jaanuaril 2009

Siseministeeriumi esmane prioriteet möödunud 2008. aastal oli hukkunute arvu vähendamine nii liikluses kui tulekahjudes. Eestis ületab surmade arv jätkuvalt sündide arvu üle tuhande võrra. Erinevates õnnetustes (tulekahjud, liiklusõnnetused, tööõnnetused, uppumine ning muude õnnetuste tagajärjel) hukkunute arv on olnud järjepidevalt üle pooleteist tuhande. See on väga lähedane sündide ja surmade vahele. Enamus nendest on täies elujõus inimesed, täisväärtuslikud ühiskonnaliikmed.

Võib öelda, et möödunud 2008. aasta oli siseturvalisusele edukas aasta, see oli säästetud elude aasta. Alates 2000. aastast on kasvanud vigastatute ja hukkunutega liiklusõnnetuste arv. Eriti traagilised olid liikluses 2002. ja 2006. aasta, mil aastast hukkus üle 200 inimese. 2007. aasta alguses näitasid kõik märgid, et olukord muutub veelgi hullemaks.

2007. aasta suve hakul analüüsisime liiklusõnnetustes hukkumiste põhjuseid ning otsustasime liiklusjärelvalvele rohkem panustada. Peamise tähelepanu alla võtsime kõige ohtlikumad rikkumised – suured kiiruseületamised, alkoholihoobes sõiduki juhtimine, turvavööta sõitmine nii ees- kui tagaistmel. Selle tulemusena hakkas hukkunute ja vigastatute arv vähenema. 2008. aastal jätkas politsei head tööd ning selle tulemusena kaotas liiklusõnnetustes elu 132 inimest. See on parim näitaja alates 1952. aastast, mil hukkunuid oli 119. Samas peame arvestama asjaolu, et meie liikluse intensiivsus on nende aastate jooksul pidevalt kasvanud.

Ka tulekahjudes suutsime edukalt inimeste elu kaitsta ning arvud räägivad enda eest. Kui 2006. aastal hukkus tulekahjudes 164 inimest, siis lõppenud 2008. aastal oli see number peaaegu kaks korda väiksem – 89. Esimest korda jäi möödunud aastal tuleõnnetustes hukkunute arv alla saja!

Nende saavutustega oleme tõestanud, et sihikindla tööga on võimalik positiivseid muutuseid saavutada ka juba lühikese ajaga. Nagu öeldud – tulemused räägivad enda eest ning loodetavasti on möödunud need ajad, kus vastutustundetult räägiti, et riigil puudub oluline mõju ning ohutuskultuur tekib inimestel iseenesest. Ning loodetavasti on lahti öeldud ka mõtteviisist, et siseturvalisuse valdkonnast võib suuremate kahjudeta raha vähemaks võtta. Vähem raha tähendab väiksemaid võimalusi töös ning möödunud aasta head tulemused jäänuks olemata, kui meil tulnuks aasta keskel politseinike ja päästjate koosseise kärpida.

Tulevikku vaadates võin teile täna kinnitada, et meie töö inimeste säästmisel nii tules kui liikluses jätkub ka käesoleval aastal ja tulevikus. Koostöös justiitsministeeriumi ja Riigikogu õiguskomisjoniga oleme sihikindlalt tegelenud ka seaduste täiendamisega selle eesmärgi nimel. 2008. aasta lõpul muutis Riigikogu liiklusseadust, mis toob mõjusamad karistused ohtlikemate rikkumiste jaoks ning lisavõimalused tõhusamaks liiklusjärelvalveks. Tõenduslike alkomeetrite kasutuselevõtt on oluline samm autojuhtide alkoholihoobe tuvastamisel. Iseäranis oluliseks muutuseks on automaatsete liiklusjärelvalve kaamerate kasutamise võimaluse tekkimine.

Tulesurmade vähendamisel on võtmesõnaks on suitsuandur. Ka nendest 89-st inimesest, kes möödunud aastal tule elu jätsid, oleks paljud pääsenud tänu suitsuandurile. Alanud 2009. aasta eesmärgiks on suurendada inimeste teadlikust tuleohutuse ja suitsuandurite kohta. Jätkame

suitsuandurite paigaldamist inimeste kodudesse ning loodetavasti on suitsuandur kõikidesse kodudesse paigaldatud selle aasta juuniks, mil suitsuandur muutub kõigile kohustuslikuks.

Lisaks inimeste säästmisele on meie riigi teine tähtis eesmärk olla arvestatav ja usaldusväärne partner rahvusvahelisel tasandil. Euroopa Liidu ja NATO'ga liitumise kõrval on Eesti kolmandaks suuremaks eesmärgiks olnud liitumine Schengeni viisaruumiga.

Liikumisvabadus on Euroopa üks alusväärtusi, mis soodustab erinevate rahvaste kultuurilist lõimumist ning soodustab majanduse ja heaolu arengut. Vaba liikumist tuleb soosida. Ühe negatiivse näitena võib siinkohal tuua viisakutse kinnitamise. Tänapäevaste infotehnoloogiliste võimaluste juures tundub see väga iganenud nõudena, mille võiks ära jätta ilma, et see meie turvalisust ohustaks.

Ülemöödunud aastal ühines Eesti Schengeni viisaruumiga, möödunud aastal avanes meie kodanikele võimalus reisida viisavabalt ka Ameerika Ühendriikidesse. Need saavutused ei tekkinud iseenesest – selleks on tulnud teha tööd, tõestada siseturvalisuse ametkondade võimekust, arendada infotehnoloogilisi meetmeid ning korraldada ümber organisatsioonide tööd.

Meie esimene aasta Schengeni ühtses viisaruumis kulgenud edukalt. See on aastate pikkuse eeltöö tulemus, mis Schengeniga liitumiseks on tehtud ja kompensatsiooni meetmed turvalisus tagamiseks avatud piiride puhul toimivad. Meie eesmärk ja kohustus Schengeni liikmesriigina on piiriturvalisus - piir peab pidama ning ühtegi illegaalset piiriületust ei tohi olla. Avatud piirid seavad meie ette uued väljakutsed rände järelevalve korraldamisel. Ootame me ju oma riiki vaid heade ja ausate kavatsustega inimesi ning loodame, et kõik kurjade plaanidega saabuvad siit pikema jututa tagasi saadetaks. Kõige teravam on meil probleem Venemaaga, kes oma kodanike tagasivõtmisse väga tõrksalt suhtub. Möödunud aastal pidasime koostöös välisministeeriumiga läbirääkimisi Vene Föderatsiooniga isikute tagasivõtmise lepingu rakendusprotokolli sõlmimiseks.

2009. aastaks oleme eesmärgiks võtnud kodakondsuspoliitikas tegutseda aktiivsemalt ning teha senisest veelgi rohkem teavitustööd kodakondsuseta isikute hulgas kodakondsuse küsimuses. Kodakondsuse mitteomamine on eelkõige sotsiaalne risk ja oht toimetulekule. On väga oluline, et Eestis tunneksid end kõik inimesed hästi, vajalikuna ja turvaliselt.